Всесвітній клуб одеситів

ГО Греки Одеси

Одеська національна наукова бібліотека

Одеський літературний музей

Національний педагогічний університет

ОДЕСЬКИЙ КАЛЕНДАР
ODESA CALENDAR

2026–2027

Цикл Мульти-культурне місто | The Multi-Cultural City Series

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

232 роки від заснування Одеси, 1794 р.
years since the founding of Odesa, 1794

611 рік від Коцюбеєва в хроніці Длугоша, 1415 р.
years since Kotsiubeiv in Długosz's chronicle, 1415

715 років від Джинестри на портоланах Вісконті, 1311 р.
years since Ginestra on the Visconti portolans, 1311

2576 років від грецьких поселень VI ст. до н. е.
years since the Greek settlements of the 6th c. BCE

Одеса має чотири початки. Всі чотири — правдиві.
Odesa has four beginnings. All four are true.

Kostiantyn Sobol

Меценат проєкту — Костянтин Соболь, амбасадор Одеси в Афінах
Patron of the project — Kostiantyn Sobol, Ambassador of Odesa in Athens

Всесвітній клуб одеситів · го Греки Одеси · Одеська національна наукова бібліотека · Одеський літературний музей · Національний педагогічний університет · Kostiantyn Sobol

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ГАВАНІ ІСТРІАН — ПОНАД 2500 РОКІВ
THE ISTRIAN HARBOUR IS OVER 2,500 YEARS OLD

Під Приморським бульваром лежить місто, старше за Одесу на дві тисячі років. У 1996–2004 роках тут велися розкопки під керівництвом Андрія Красножона, і на п'ятий день пошуків, під сучасними трубами й кабелями, відкрилося античне поселення середини VI століття до нашої ери. / *Beneath Prymorskyi Boulevard lies a city two thousand years older than Odesa itself. Excavations led by Andriy Krasnozhon ran here from 1996 to 2004, and on the fifth day of digging, beneath the pipes and cables of the modern city, an ancient settlement from the mid-6th century BCE came to light.*

Розкоп на Приморському бульварі, 2004 р.
Excavation on Prymorskyi Blvd, 2004

Церемонія відкриття пам'ятника древньогрецьким колоністам на місті розкопок на Приморському бульварі 2 вересня 2017 р. Андрій Красножон, Андрій Добролюбський.
The opening ceremony of the monument to ancient Greek colonists at the excavation site on Prymorsky Boulevard on September 2, 2017. Andriy Krasnozhon, Andriy Dobrolyubskyi.

Наконечники стріл і дротиків із святилища
Arrowheads and spearheads from the sanctuary

Стела з посвятою Ахіллові, Молдаванка
Stele dedicated to Achilles, Moldavanka

Червонофігурна пеліка, Боспор, IV ст. до н. е.
Red-figure pelike, Bosporus, 4th c. BCE

Фрагменти амфори, майстерні Хіоса, VI ст. до н. е.
Amphora fragments, Chios workshops, 6th c. BCE

Омфал, знайдений на Жеваховій горі / *Omphalos found on Zhevakhova Hill*

Античний початок
The ancient beginning

У 2025–2026 роках та сама експедиція, за два квартали звідси, знайшла вежу Хаджибейського замку, збудовану з каменів цього ж античного міста. / *In 2025–2026 the same team, two blocks away, uncovered the tower of the Hadjibey fortress, built from the stones of this same ancient city.*

Яма із золотоординським глеком другої половини XIV століття під фундаментом вежі, розкопки 2026 р. / *Pit with a Golden Horde jug from the second half of the 14th century, beneath the tower's foundation, 2026 excavation season.*

Верхня частина лиштви вікна вежі, можливо бійниці, із замковим каменем, розкопки 2026 р. / *Upper part of the tower's window frame, possibly an arrow slit, with its keystone, 2026 excavation season.*

ВЕРЕСЕНЬ / SEPTEMBER 2026

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE

День знань
Knowledge Day

День міста Одеси, 232 роки
Odesa City Day, 232 years

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

КЕРІВНИКИ-ГРЕКИ — З ПЕРШИХ РОКІВ
GREEK LEADERS — FROM THE VERY FIRST YEARS

Наприкінці XVIII століття місто фактично складалося з Військового і Грецького форштадтів, і керували ним здебільшого греки. Упродовж XIX століття греки шість разів очолювали Одесу як міські голови, найдовше, сімнадцять років поспіль, Григорій Маразлі. Одеські греки не просто керували містом, вони й фінансово підтримали визволення самої Греції.

At the end of the 18th century the city consisted largely of two suburbs, the Military and the Greek, and it was Greeks who mostly governed it. Through the 19th century Greeks served as mayor of Odesa six times, longest of all Grigory Marazli, seventeen years running. Odesa Greeks did more than govern the city, they also helped finance Greece's own liberation.

Шість разів на чолі міста
Six times at the helm of the city

Пам'ятник апельсину в Одесі
Monument to the orange in Odesa

Григорій Маразлі,
міський голова 1878–1895 рр.
Grigorios Maraslis, Mayor 1878–1895

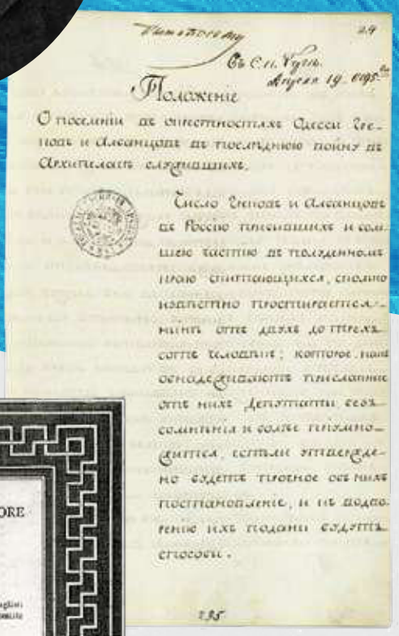
Афанасій Кессоглу, перший бургомістр і опікун греків / *Athanasios Kessoglou, first burgomaster and guardian of the Greeks*

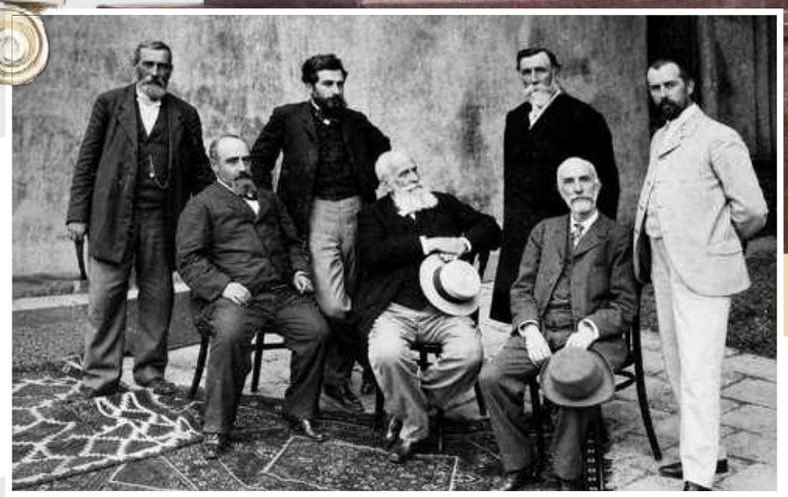
Герб Одеси 1798 року, затверджений завдяки Кессоглу / *Odesa's 1798 coat of arms, secured by Kessoglou*

Костянтин Папудов,
міський голова 1842–1845 рр.
Kostiantyn Papudov, Mayor 1842–1845

Указ 1795 року графа Зубова про поселення греків і албанців. Оригінал документа.
Count Zubov's 1795 decree on the settlement of Greeks and Albanians. Original document.

Члени Одеського грецького благодійного товариства, у центрі Г. Г. Маразлі
Members of the Odesa Greek Charitable Society, G. Maraslis at the centre

Документ про каперський патент Івана Амбросіо
Document on Ivan Ambrosio's privateering patent

ЖОВТЕНЬ / OCTOBER 2026

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*

День захисників і захисниць України
Day of Defenders of Ukraine

День Охі, національне свято Греції (річниця відмови Греції прийняти ультиматум Муссоліні, 1940 р.) / *Ohi Day, a national holiday in Greece (anniversary of Greece's rejection to accept Mussolini's ultimatum, 1940)*

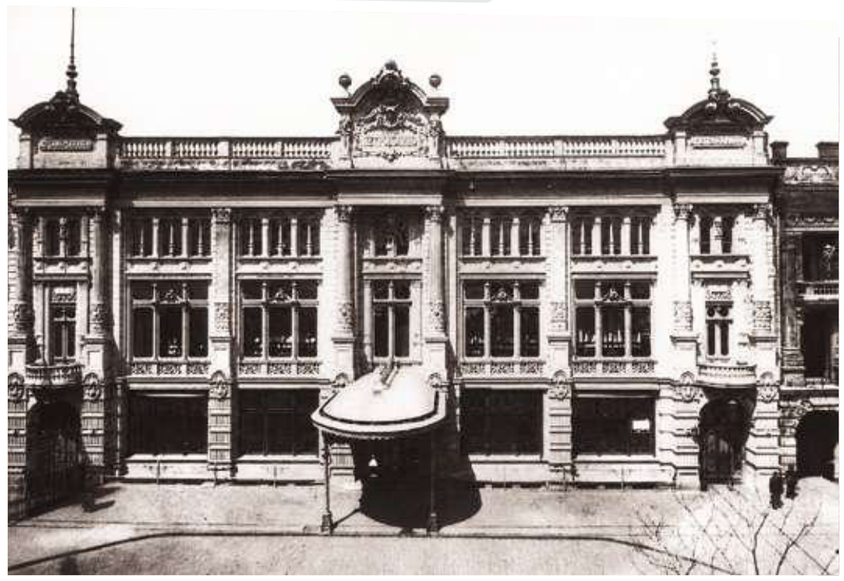
Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ГРЕЦЬКІ КАПІТАЛИ В ЕКОНОМІЦІ МІСТА
GREEK CAPITAL IN THE CITY'S ECONOMY

Одеські греки поєднали царську підтримку з власним досвідом торговців і мореплавців, і вже до 1808 року їхні сімейні торгові доми вийшли на ринки Європи, Азії й Африки. У 1817 році «Благословенна десятка» найбагатших купців мала спільний прибуток 10 мільйонів карбованців, а грецькі страхові товариства спрямовували частину прибутків на школи й лікарні міста. / *Odesa Greeks combined imperial patronage with their own skills as merchants and seafarers, and by 1808 their family trading houses already reached markets across Europe, Asia and Africa. In 1817 the "Blessed Ten," the community's richest merchants, had a combined income of ten million rubles, and Greek insurance companies channelled part of their profits into the city's schools and hospitals.*

Благословенна десятка
The Blessed Ten

Універмаг Петрококіно, перший в Одесі
The Petrocochino department store, the first in Odesa

Стефан Ралі, засновник першого в Російській імперії товариства захисту тварин / *Stefan Ralli, founder of the first animal protection society in the Russian Empire*

Федір Родоканакі, банкір і судновласник
Fedir Rodocanachi, banker and shipowner

Перікл Родоканакі, творець першого одеського шампанського
Pericles Rodokanaki, creator of the first Odesa champagne

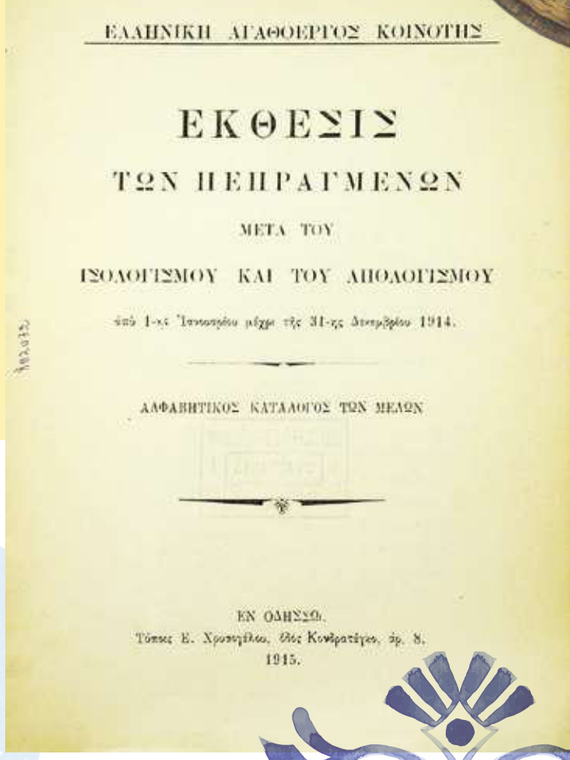
Банкір Сергіос Ксідіас
Banker Sergios Xydias

Печатка страхового товариства Іллі Манесіса / *Seal of Ilias Manesis's insurance company*

Євстратій Петрококіно. Портрет з фонду Одеської національної наукової бібліотеки.
Evstratiy Petrocochino. Portrait from the Odesa National Scientific Library collection.

Звіт Одеського грецького благодійного товариства. Фонд ОННБ.
Report of the Odesa Greek Charitable Society. ONSL collection.

ЛИСТОПАД / *NOVEMBER* 2026

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*

День української писемності та мови
Day of Ukrainian Writing and Language

Політехніо, день пам'яті повстання в Афінській політехніці, 1973 р.
Polytechneio, Memorial Day of Athens Polytechnic Uprising, 1973

День Гідності та Свободи
Day of Dignity and Freedom

Всесвітній клуб одеситів · го Греки Одеси · Одеська національна наукова бібліотека · Одеський літературний музей · Національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського · Kostiantyn Sobol

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ОДЕСЬКІ ГРЕКИ, ЩО ПРОСЛАВИЛИ ГРЕЦІЮ
ODESA GREEKS WHO BROUGHT GLORY TO GREECE

З Одеси — у велику історію
From Odesa to a Great History

Одеса виховала не лише власних міських голів і меценатів, а й покоління греків, чиї імена назавжди увійшли в історію самої Греції. Так, Деметріус Вікелас, що зростав і навчався в Одесі, став першим президентом Міжнародного олімпійського комітету, а Каллірой Паррен винесла звідси досвід освітянки і стала першою гречанкою-журналісткою, борчинею за права жінок у Греції. / *Odesa raised not only its own mayors and patrons but a generation of Greeks whose names entered the history of Greece itself. Demetrios Vikelas, who grew up and studied in Odesa, became the first president of the International Olympic Committee, while Kallirroi Parren carried her Odesa education home to become Greece's first female journalist and a pioneering advocate for women's rights.*

Деметріус Вікелас, перший президент Міжнародного олімпійського комітету
Demetrios Vikelas, first president of the International Olympic Committee

Каллірої Паррен, перша гречанка-журналіст
Kalliroi Parren, the first Greek woman journalist

Костянтин Папаррігопулос, автор «Історії грецької нації»
Konstantinos Paparrigopoulos, author of "History of the Greek Nation"

Янніс Психаріс, письменник та мовознавець, чільна постать в боротьбі за обстоювання дімотікі / *Ioannis Psycharis, writer and linguist, a leading figure in the fight for the defense of Demotic Greek*

Костянтин Вардалахос, «учитель нації»
Konstantinos Vardalachos, "teacher of the nation"

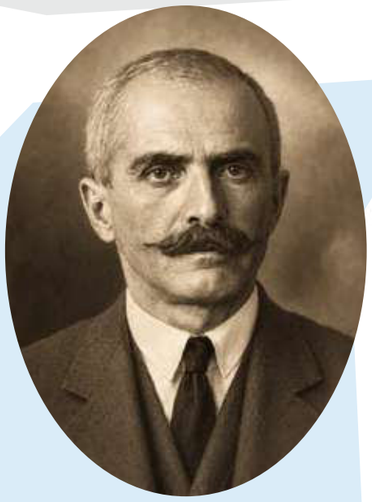
Олександр Іпсіланті, герой Грецької революції
Alexandros Ypsilantis, hero of the Greek Revolution

Еммануїл Ксанфос і Опанас Цакалов, двоє з трьох засновників Філікі Етерії
Emmanuel Xanthos and Athanasios Tsakalov, two of the three founders of Filiki Eteria

Євстафій Варваяніс, засновник бренду «Узо Варваяніс»
Evstathios Barbayannis, founder of the "Ouzo Varvayanni" brand

Пляшка «Узо Варваяні», класичне виробництво / *A bottle of "Ouzo Varvayanni", classic production*

Замок у Мукачевому, де Іпсіланті провів роки під вартою
The castle in Mukachevo, where Ypsilantis spent years under guard

ГРУДЕНЬ / DECEMBER 2026

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*

6 — День Збройних Сил України / *Day of the Armed Forces of Ukraine*

25 — Різдво Христове / *Christmas*

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ФІЛІКІ ЕТЕРІЯ — 1814 РІК
FILIKI ETERIA — THE YEAR OF 1814

Одеська колиска грецької незалежності
Odesa's Cradle of Greek Independence

Троє грецьких купців заснували в Одесі таємне товариство «Філікі Етерія». З 1821 року вони збиралися в будинку Маразлі, до того де випадало, здебільшого в грецькій церкві. У 1814 році в цьому будинку жив сам Григорій Іванович Маразлі з родиною, громаді він передав його лише в 1821 році, є дарча в архіві громади. / *Three Greek merchants founded the secret society "Filiki Eteria" in Odesa. Since 1821 they have been meeting in the Maraslis house; before that they had met wherever they could, mostly in the Greek church. In 1814, Grigorios Maraslis (Hryhoriy Ivanovych Marazli) himself lived in this house with his family, he only transferred it to the community in 1821, there is a gift in the community archive.*

Дворик музею «Філікі Етерія»
The courtyard of Filiki Eteria museum

Печатка 1821 року з написом «Воля» на грецькій мові
Seal of 1821 with the inscription "Liberty" in Greek

Документ
про Філікі Етерію.
Фонд ОННБ.
Document on Filiki Eteria. ONSL collection.

Будинок музею «Філікі Етерія» у Красному провулку
The building of Filiki Eteria museum on Krasny Lane

Книга Лілії Білоусової «Етеристи в Бессарабії 1821–1823», нагороджена Афінською академією в 2024 р.
Liliya Belousova's book "Eterists in Bessarabia 1821–1823", awarded by the Academy of Athens in 2024

Найвища нагорода Греції — Орден Спасителя
The highest award of Greece — the Order of the Savior

Головна зала музею «Філікі Етерія»
The main hall of Filiki Eteria museum

Куток Іоанна Каподістрії в музеї «Філікі Етерія»
Ioannis Kapodistrias Corner in the Filiki Eteria museum

СІЧЕНЬ / JANUARY 2027

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*

Новий рік / *New Year*

Богоявлення (Водохреще) / *Theophany*

Річниця проголошення незалежності Греції в Епідаврі, 1 (13) січня 1822 р. / *Anniversary of Declaration of the Greek Independence at Epidaurus, January 1 (13), 1822*

День Соборності України / *Unity of Ukraine Day*

Три Святителі, день грецької освіти / *Three Saints, Greek Education Day*

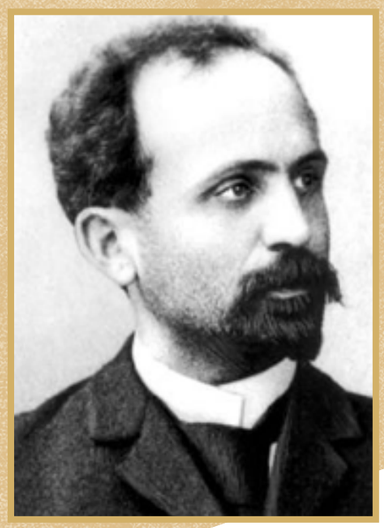
Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ГРЕЦЬКИЙ РОЗУМ НА СЛУЖБІ НАУКИ
GREEK MINDS IN THE SERVICE OF SCIENCE

Грецька Одеса дала науці й техніці ціле сузір'я імен, від нумізматики до космонавтики. Засновник радянської радіоастрономії Микола Папалекси працював в Одесі й заснував тут політехнічний інститут, а грецьке коріння мала й бабуся конструктора космічної техніки Сергія Корольова Марія. / *Greek Odesa gave science and technology a whole constellation of names, from numismatics to space flight. Nikolai Papaleksi, founder of Soviet radio astronomy, worked in Odesa and founded its polytechnic institute here, and the grandmother of rocket engineer Serhiy Korolyov was Greek too.*

Від нумізматики до космосу
From coins to the cosmos

Григорій Іванович Россолімо, невролог
Hrygoriy Rossolimo, neurologist

Микола Папалекси, засновник радіоастрономії
Nikolai Papaleksi, founder of radio astronomy

Сергій Корольов, конструктор ракетно-космічної техніки; бабуся Марія — гречанка, 1913 р. / *Serhiy Korolev, rocket and space engineer; his grandmother Maria is Greek, 1913*

Портрет вченого-фізіолога професора Петра Спіро роботи Іллі Рєпіна / *Portrait of Physiologist Professor Petro Spiro by Ilya Repin*

Микола Сакелларі, засновник радянської школи штурманів далекого плавання / *Nikolai Sakellari, founder of the Soviet school of ocean navigation*

Статут Одеського товариства історії та старожитностей
Charter of the Odesa Society of History and Antiquities

Іван Куріс, нумізмат, губернський предводитель дворянства. Фонд ОННБ. / *Ivan Kuris, numismatist, provincial marshal of the nobility. ONSL collection.*

Наталія Євангеліді, архітектор «Будинка з ангелом»
Natalia Evangelidi, architect of "The House with an Angel"

ЛЮТИЙ / FEBRUARY 2027

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*

Міжнародний день грецької мови
International Greek Language Day

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ПЕНЗЕЛЬ, КАМЕРА І СЦЕНА
BRUSH, CAMERA, AND STAGE

Грецька Одеса залишила по собі не лише капітали й політичні рухи, а й ціле сузір'я імен у живописі, літературі, фотографії та музиці. Серед них навіть Анна Ахматова, чий прадід був критським греком з Балаклавського батальйону, і композитор Володимир Фемеліді. / *Greek Odesa left behind more than capital and political movements, it left a whole constellation of names in painting, literature, photography and music. Among them, even Anna Akhmatova, whose great-grandfather was a Cretan Greek from the Balaklava battalion, and composer Volodymyr Femelidi.*

Сузір'я грецьких імен
A constellation of Greek names

Анна Ахматова (Горенко), поет, перекладач
Anna Akhmatova (Horenko), poet, translator

Композитор, диригент Володимир Фемеліді
Composer, conductor Volodymyr Femelidi

Михайло Беркос, художник-імпресіоніст
Mykhailo Berkos, impressionist painter

Перикл Ставров, поет
Perikles Stavrov, poet

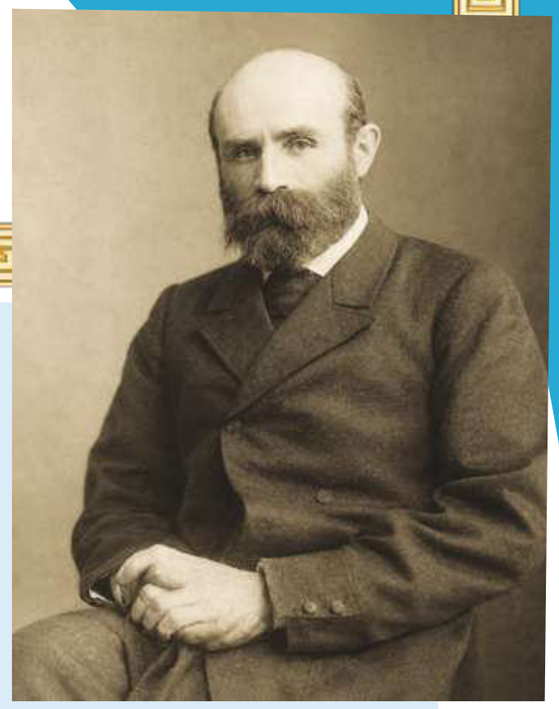
Медаль літературної премії Вучини
Medal of the Vuchina literary prize

Іван Георгійович Вучина, грецький консул, засновник премії. Фонд ОННБ.
Ivan Georgievich Vuchina, Greek consul, founder of the prize. ONSL collection.

Книга «Кир'як Костанді та художники-греки в Одесі». Фонд ОННБ. / *The book "Kyriak Kostandi and Greek Artists in Odesa." ONSL collection.*

Кир'як Костанді, художник, засновник південноросійської школи живопису / *Kyriak Kostandi, painter, founder of the South Russian school of painting*

БЕРЕЗЕНЬ / MARCH 2027

Тиждень грецької культури в Одесі (22–28)
Greek Culture Week in Odesa (22–28)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*

День незалежності Греції / *Greek Independence Day*
Щорічний хресний хід від музею Філікі Етерії до Свято-Троїцького собору / *Annual procession from the Filiki Eteria Museum to the Holy Trinity Cathedral*

Всесвітній клуб одеситів

го Греки Одеси

Одеська національна наукова бібліотека

Одеський літературний музей

Національний педагогічний університет

Kostiantyn Sobol

Одесі — 232

Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ПЛОЩА, ЩО ПОВЕРНУЛА СОБІ ІМ'Я
THE SQUARE THAT RECLAIMED ITS NAME

Грецька площа, одна з найстаріших і найзнаковіших в Одесі, отримала назву від грецьких купців і колоністів, які брали активну участь у розвитку міста. За радянських часів її перейменували на честь Мартиновського, і лише незалежна Україна повернула їй історичну назву. / *Hretska (Greek) Square, one of the oldest and most iconic in Odesa, took its name from the Greek merchants and colonists who played an active part in building the city. Renamed after Martynovsky in Soviet times, it regained its historic name only with Ukraine's independence.*

Грецька площа на початку XX століття
Greek Square at the beginning of the 20th century

Грецька площа, 1935 рік
Greek Square, 1935

Одесити святкують Грецький Великдень на Грецькій площі, 2017 р.
Odesites celebrating Easter on Greek Square, 2017

Жаркі грецькі танці на Грецькому Великодні
Greek dances at the Greek Easter celebration

Серце грецької Одеси
The heart of Greek Odesa

Торговий центр «Афіна» / *«Athena» shopping centre*

Грецька площа, вигляд згори / *Greek Square, aerial view*

Грецька площа до 1965 р.
Greek Square before 1965

Грецька площа до 2014 р.
Greek Square before 2014

Грецька площа після реконструкції 2014 р.
Greek Square after reconstruction in 2014

КВІТЕНЬ / APRIL 2027

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR

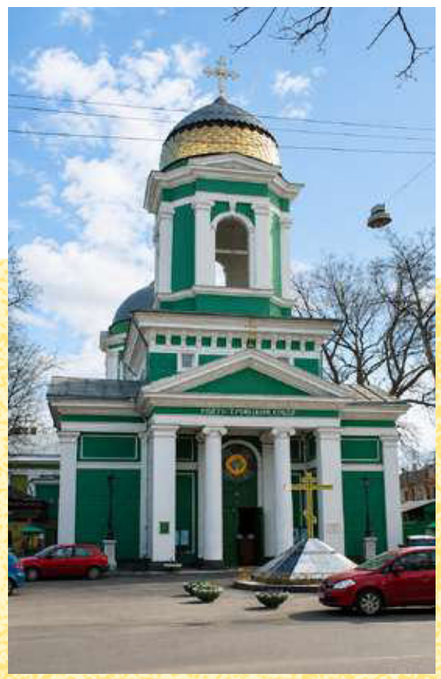
Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ЦЕРКВИ, ЗБУДОВАНІ ГРЕКАМИ
CHURCHES BUILT BY GREEKS

Греки збудували в Одесі понад п’ятнадцять церков і два монастирі. У головному з них, Свято-Троїцькій церкві, п’ятдесят років спочивало тіло патріарха Константинопольського Григорія V, страченого на початку грецької революції.
The Greeks built more than fifteen churches in Odesa, along with two monasteries. In the principal one, the Holy Trinity Church, the body of Patriarch Gregory V of Constantinople, executed at the start of the Greek revolution, rested for fifty years.

Куполи над грецькою Одесою
Domes over Greek Odesa

Свято-Троїцький собор, колишня грецька церква
Holy Trinity Cathedral, the former Greek church

Ангел Пефані, настоятель Свято-Троїцької церкви, викладач Грецького комерційного і Родоканаківського училищ. Фонд ОННБ.
Angel Pefani, rector of the Holy Trinity Greek church, taught at the Greek Commercial and Rodokanaki schools. ONSL collection.

Свято-Пантелеймонівська церква в околицях санаторію Куяльник, побудована в 1886 році на кошти Григорія Маразлі / *St. Panteleimon Church in the vicinity of the Kuyalnyk sanatorium, built in 1886 with the funds of Grigoriis Maraslis*

Патріарх Константинопольський Григорій V
Patriarch Gregory V of Constantinople

Надгробок Григорія V / *Tombstone of Gregory V*

Стурдзівська богадельня жалісливих сестер
Sturdza’s almshouse of the Sisters of Mercy

Бюст Олександра Стурдзі, письменника-теолога, дипломата, мецената, одного із засновників Св.-Архангело-Михайлівського монастиря / *Bust of Oleksandr Sturdza, writer-theologian, diplomat, philanthropist, one of the founders of the St. Archangel Michael Monastery*

Родинна церква Маврокордато, XIX ст.
The Mavrokordato family church, 19th century

Церква Агіа Тріада на Катеринінській вулиці
Agia Triada Church on Ekaterininska Street

Внутрішнє оздоблення церкви Агіа Тріада, XIX ст.
Interior of Agia Triada Church, 19th century

ТРАВЕНЬ / MAY 2027

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*

Великдень (православний, за Александрійською пасхалією) / *Orthodox Easter (Alexandrian Paschalia)*

День пам’яті та перемоги над нацизмом / *Day of Remembrance and Victory over Nazism*

День Європи / *Europe Day*

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ШКОЛА І МОВА, ЩО НЕ ПЕРЕРИВАЛИСЯ
SCHOOL AND LANGUAGE THAT WERE NEVER BROKEN

Урок, що триває два століття
A lesson two centuries long

Опинившись у новому місті, греки насамперед будували церкву і школу, й Одеса не стала винятком. Перший навчальний заклад тут заснував в 1800 р. Георгій Врето, а вже до 1817 р. з нього виросло Грецьке комерційне училище, одне з найпрестижніших в Одесі. / *Wherever Greeks settled in a new land, they built a church and a school first, and Odesa was no exception. The city's first school was founded in 1800 by Georgios Vreto, and by 1817 it had grown into the Greek Commercial School, one of Odesa's most prestigious institutions.*

Школа Г. Врето, заснована в 1800 р.
G. Vreto's school, founded in 1800

Студенти на прийомі в Генконсула Греції Христоса Захаропулоса, 2025 р.
Students at reception hosted by Greek Consul General Christos Zacharopoulos, 2025

Центр новогрецьких досліджень мови в ОНУ ім. І. І. Мечникова
Centre for Modern Greek Studies at Odesa I. Mechnikov National University

Виховний захід з нагоди Дня незалежності Греції у 118-му ліцеї / *Educational event on the occasion of Greek Independence Day at Lyceum No. 118*

Недільна школа «Кінісі», сценка / *The "Kinisi" Sunday school, a performance*

Урок грецької мови / *Greek-language lesson*

Зйомки проєкту «Оживлені портрети засновників Філікі Етерії»
Filming the project "Animated Portraits of the Founders of Filiki Eteria"

Сертифікат міжнародного зразка зі знання грецької мови
Internationally recognised certificate of Greek language proficiency

ЧЕРВЕНЬ / *JUNE* 2027

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*

День Конституції України
Constitution Day of Ukraine

Всесвітній клуб одеситів · ГО Греки Одеси · Одеська національна наукова бібліотека · Одеський літературний музей · Національний педагогічний університет · Kostiantyn Sobol

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

СЛОВО, НАДРУКОВАНЕ ГРЕЦЬКОЮ
WORDS PRINTED IN GREEK

Два століття друкарської фарби
Two centuries in printer's ink

Завдяки розпорядженню одеського градоначальника 1830-х років міські друкарні передавали примірники всіх видань до бібліотеки, і саме тому сьогодні можна тримати в руках грецьке слово, надруковане в Одесі два століття тому. У 1906–1917 роках у місті одночасно виходило п'ять газет грецькою мовою.

Thanks to an 1830s order from Odesa's city governor requiring printers to deposit copies of every publication in the library, it is still possible to hold in one's hands Greek-language print made in Odesa two centuries ago. Between 1906 and 1917 the city had as many as five Greek-language newspapers running at once.

К. Вартольді. «Про свободу Крита». Друкарня Н. Хрисогелоса, 1892.
K. Vartoldi. On the Freedom of Crete. N. Chrysogelos Press, 1892.

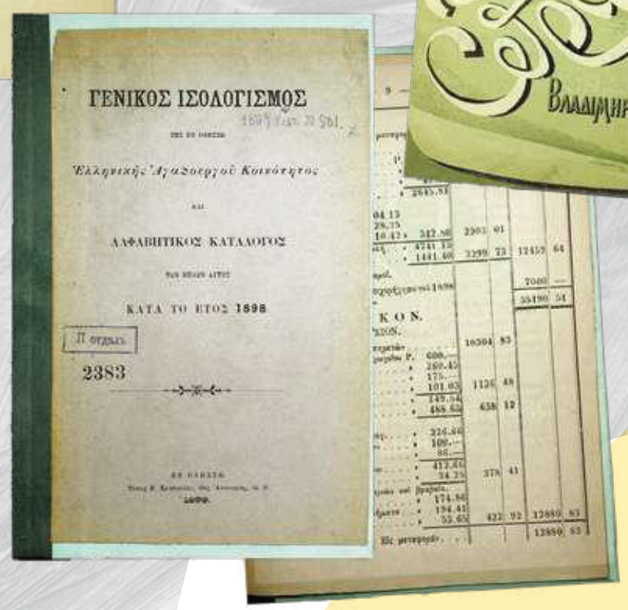
В. Параскева. «Шкільні часи», поезія. Друкарня Н. Хрисогелоса, 1895. / *V. Paraskéva. School Days, poetry. N. Chrysogelos Press, 1895.*

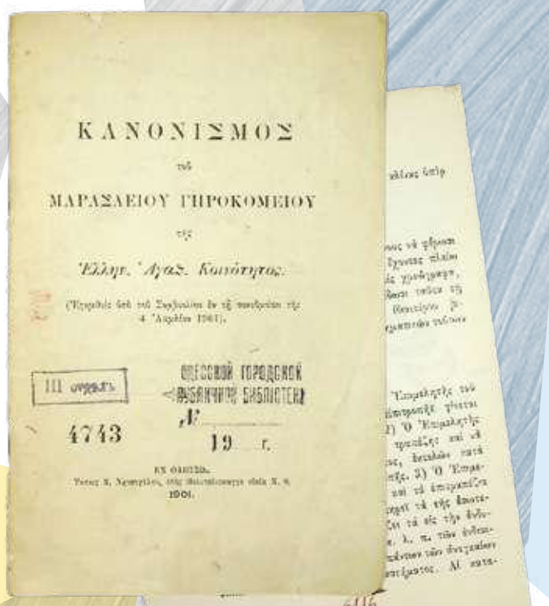
О. Стурдза. Надгробне слово Каподистрії. Друкарня грецького комерційного училища, 1831. / *A. Sturdza. Eulogy for Kapodistrias. Greek Commercial School Press, 1831.*

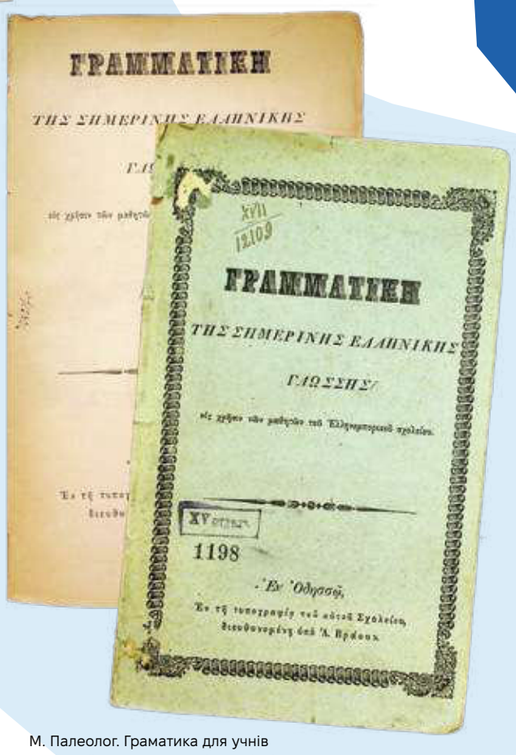
Я. Піціпіос. Логічна граматика грецької мови. Друкарня грецького комерційного училища, 1834.
J. Pitsipios. Logical Grammar of the Greek Language. Greek Commercial School Press, 1834.

Звіт Одеського грецького благодійного товариства за 1898 рік. Друкарня Н. Хрисогелоса, 1899.
Report of the Odesa Greek Charitable Society for 1898. N. Chrysogelos Press, 1899.

Статут богадільні Маразлі. Друкарня Н. Хрисогелоса, 1901 р.
Charter of the Marazli Almshouse. N. Chrysogelos Press, 1901.

М. Палеолог. Граматика для учнів комерційного училища. / *M. Paleologos. Grammar for Students of the Commercial School.*

ЛИПЕНЬ / JULY 2027

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA	НД/SU	ПН/MO	ВТ/TU	СР/WE	ЧТ/TH	ПТ/FR	СБ/SA

Одесі — 232
Odesa is 232

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ГРОМАДА, ЩО ЖИВЕ СЬОГОДНІ
THE COMMUNITY THAT LIVES TODAY

23 серпня 1988 року в Одесі вперше в усьому Радянському Союзі офіційно зареєстрували грецький клуб «Еллада», і саме звідси починається безперервна лінія сучасних грецьких громадських об'єднань міста. Сьогодні цю традицію продовжує громадська організація «Греки Одеси» на чолі з Єлизаветою Кузьминською та інші колективи й ансамблі. / *On 23 August 1988 Odesa registered the Greek club Ellada, the first such official registration anywhere in the Soviet Union, and from it runs an unbroken line to today's Greek community associations. That tradition continues today in the NGO "Greeks of Odesa," led by Yelyzaveta Kuzminska, alongside other groups and ensembles.*

Одеса, яка досі говорить по-грецьки
Odesa that still speaks Greek

Члени грецької громади беруть участь у зйомках фільму про греків Одеси / *Members of the Greek community take part in filming a documentary about the Greeks of Odesa*

Аглая Поліхроніді співає на Грецькій площі на Грецькій Великдень / *Aglaia Polychronidi sings at Greek square on Greek Easter*

Директор Департаменту міжнародного співробітництва, культури та маркетингу ОМР Іван Ліптуга та генеральний консул Греції Христос Захаропулос збираються підписати символічний якір дружбі між Піреєм та Одесою, виготовлений на кошти Амбасадора Одеси в Афінах Костянтина Соболя, 2025 р.
Director of the Department of International Relations, Culture and Marketing of ODR Ivan Liptuga and Consul General of Greece Christos Zakharopoulos are going to sign a symbolic anchor of friendship between Piraeus and Odesa, made with the funds of Konstantin Sobol, the Ambassador of Odesa in Athens, 2025

Аристотель Папуніді (1916–2014), перший президент клубу «Еллада», 1988 р. / *Aristotel Papunidi (1916–2014), the first president of the "Ellada" club, 1988*

Діти грецької громади їдуть до літнього табору в Греції
Children of the Greek community heading to a summer camp in Greece

Танцювальний колектив «Ельпіда», ГО «Греки Одеси»
The "Elpida" dance ensemble, NGO "Greeks of Odesa"

Танцювальний колектив «Оморфулес» («Красуні»), понтійський танець, ГО «Греки Одеси», лауреат міжнародних фестивалів у Греції
"Omorfoules" ("Beauties") Pontic dance ensemble, NGO "Greeks of Odesa", award-winner at festivals in Greece

Президент Греко-української торгової палати Янніс Поліхронопулос у гостях у громади
Yannis Polychronopoulos, president of the Greek-Ukrainian Chamber of Commerce, visiting the community

Виставка грецької громади до Дня міста
Greek community exhibition for City Day

СЕРПЕНЬ / AUGUST 2027

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*	СР/*WE*	ЧТ/*TH*	ПТ/*FR*	СБ/*SA*	НД/*SU*	ПН/*MO*	ВТ/*TU*

Річниця реєстрації клубу «Еллада», 1988, 1-й грецький клуб в СРСР
"Ellada" club registration anniversary, 1988, the 1st Greek club in the USSR

День Незалежності України
Independence Day of Ukraine

ГРЕКИ В ОДЕСІ
GREEKS IN ODESA

ХТО ПРАЦЮВАВ НАД ВИПУСКОМ — WHO WORKED ON THIS ISSUE

Автор і продюсер проєкту — Іван Ліптуга	*Author and project roducer — Ivan Liptuga*
Кураторка випуску — Єлизавета Кузьминська, голова ГО «Греки Одеси», член Ради Федерації грецьких товариств України, авторка дослідження «Знамениті греки Одеси»	*Issue curator — Yelyzaveta Kuzminska, Head of the NGO "Greeks of Odesa", Member of the Council of the Federation of Greek Societies of Ukraine, author of the study "Famous Greeks of Odesa"*
Науковий консультант, античний розділ — Андрій Красножон, ректор Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського., доктор історичних наук	*Academic consultant, antiquity — Andriy Krasnozhon, Rector of the South Ukrainian K. Ushynsky National Pedagogical University, Doctor of Historical Sciences*
Науковий консультант — Євгенія Бережок, завідувачка відділу краєзнавства «Одесика» Одеської національної наукової бібліотеки	*Scientific consultant — Yevgenia Berezhok, Head of the Local History Department "Odesyka" of Odesa National Scientific Library*
Архівні матеріали — Одеська національна наукова бібліотека, генеральний директор Ірина Бірюкова	*Archival materials — Odesa National Scientific Library; Iryna Biryukova, General Director*
Дизайн та верстка — Студія Івана Воїна	*Design & layout — Ivan Voin Studio*
Видавець — Всесвітній клуб одеситів	*Publisher — Worldwide Club of Odesites*
Меценат проєкту — Костянтин Соболь, амбасадор Одеси в Афінах	*Patron of the project — Kostiantyn Sobol, Ambassador of Odesa in Athens*

ПОДЯКА — THANKS TO

Генеральному консульству Грецької Республіки в Одесі	*Consulate General of the Hellenic Republic in Odesa*
Інституту археології НАН України	*Institute of Archaeology of the National Academy of Sciences of Ukraine*
Одеському археологічному музею НАН України	*Odesa Archaeological Museum of the National Academy of Sciences of Ukraine*
Одеському національному університету імені І. І. Мечникова	*Odesa I. Mechnikov National University*
Грецькому Фонду культури в Одесі	*Hellenic Cultural Foundation in Odesa*

КОЛЕКЦІЯ «ОДЕСЬКИЙ КАЛЕНДАР»
"ODESA CALENDAR" COLLECTION

Цикл МУЛЬТИКУЛЬТУРНЕ МІСТО
The MULTICULTURAL CITY Series

2026–2027

ЦИФРОВИЙ АРХІВ / DIGITAL ARCHIVE

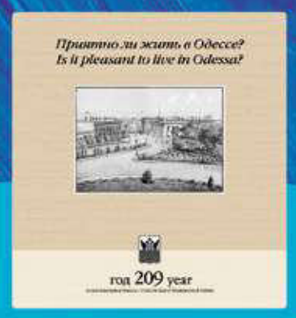
Матеріали, які не вмістилися в календар, — оцифровані книги, газети і документи грецької Одеси XIX і початку XX століть — доступні у фондах Одеської національної наукової бібліотеки.
Materials that would not fit in this calendar — digitised books, newspapers and documents of Greek Odesa from the 19th and early 20th centuries — are available in the collections of the Odesa National Scientific Library.

Одеська національна наукова бібліотека

Проєкт «Одеські хронописи», 2020–2021: оцифрування грецькомовної періодики Одеси за підтримки Грецького Фонду культури. Триває оцифрування книжкових видань за підтримки Посольства Грецької Республіки в Україні.
Project "Odesa Chronicles", 2020–2021: digitization of Greek-language periodicals of Odesa with the support of the Hellenic Cultural Foundation. Digitization of book publications is ongoing with the support of the Embassy of the Hellenic Republic in Ukraine.

Цикл «ІСТОРІЯ ОДНІЄЇ ВУЛИЦІ»
The "THE HISTORY OF ONE STREET" Series

2003–2004

2004–2005

2005–2006

2006–2007

2007–2008

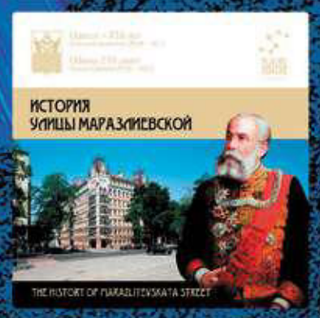
2008–2009

2009–2010

2010–2011

2011–2012

2012–2013

2013–2014

2014–2015

2015–2016

2016–2017

2017–2018

2018–2019

2019–2020

2020–2021

2021–2022

2025–2026

© Всесвітній клуб одеситів, 2026